

Kjøbenhavnsposten.

14de Mærg.

Søndagen d. 2. Februar 1840.

Nr. 32.

Om et af de vigtigste Midler til at danne Statsborgere.

Naar vi see, at andre Nationer, i de forskjelligste Retninger have frembragt Resultater, der hos os enten ere at betragte som aldeles ufødte, eller, om de endog ere komne tillive, dog forholde sig til hine Lande som vantroene Dværge til ædle Kæmpestykker, og vi spørge om Grunden til dette Misforhold, saa vil man i Almindelighed svare, at den ligger i Statsforfatningernes Forskjellighed, at hine Lande have en republicanisk eller constitutionel, vi derimod en monarchisk og absolut Forfatning. Men, spørge vi videre, kan da den blotte Form frembringe en saa forbausende Virkning, eller er det maaskee et Særkende for disse forskjellige Former, at den ene gjør Alt for at fremme Folkeopdragelse, Videnskab og Konst, den anden forsømmer disse Ting eller endog forsættelig hæmmer deres Udvikling. Ingenlunde. Vort eget lille Fædreland kan, hvad angaaer Regeringens Foranstaltninger i disse Retninger, frit træde i Stranken med ethvert andet Land, dets Forfatning være nu enten absolutistisk eller constitutionel. Men den constitutionelle Forfatning har, hvor slet dens Regeringspersonale end til en given Tid maatte være, i sit Følge en uadskillelig Ledsgaer, der bøder paa alle dens Feil, men som den absolutistiske Form i Almindelighed savner, og dette Savn er saa føleligt, at selv den bedste Repræsentant for en absolutistisk Form aldrig fremvirker det, som en blot middelmaadig constitutionel udretter ved Hjælp af hiin Følgesvend. Enhver gætter let, hvad vi mene, vi tale om Offenheden. Denne, som i de constitutionelle Stater gaaer igjennem Lovgivningen, Domstolene, Communeforvaltningen i dens forskjellige Forgreninger, kort, igjennem alle de Forhold, der kunne interessere Individet som Statsborger, har i hine Lande fremkaldt en Bevidsthed om borgerlige Pligter og Rettigheder, en Øvelse i at efterkomme de første efter en fornuftig Overveelse af deres Hensigtsmæssighed, ikke blot af den dyrriske Frygt for Driverens Svøbe, en fin Følelse af hvad der i enhver nok saa almindelig Bestemmelse af Lovgivningen og Autoriteterne, ligger for en Berøring af de Enkeltes Interesser, en Udholdenhed i at haandhæve Rettigheder derne (at fremkalde deres almindelige Erkendelse og vedligeholde deres Bestaaen), som paa eengang sikrer Folket for at nedsynke i Trældom eller lade det komme dertil, at Tilstanden bliver af en saadan Bestaafenhed,

at det sidste Redningsmiddel kun findes i voldsomme Revolutioner, der almindeligviis have blodige, Mennekeheden vanærende og oprørende Forbrydelser i deres Følge. Den constitutionelle Stat er som den Fornuftige, der med agtpaaagivende Blik følger sin Sundhedstilstand, opdager Sygdommen i dens Spire, og derfor med Letthed indseer dens Aarsag, og qvæler den med lette og naturlige Midler, fordi han itide underkaster sig den Smule Dpoffrelse og Tvang, som Helbredelsen fordrer, medens de stagnerende Stater ere at sammenligne med den Syge, der lader Sygdomsstoffet, som han i Begyndelsen bærer som et lidet betydende og kun lidet trykkende Dnde (i Sammenligning med oieblikkeligt at overvinde Mangeligheden for at modvirke det) samle sig, indtil det saaledes har inficeret alle Legemets Dele, at kun en voldsom Cur giver et vaklende Haab mellem Liv og Død, og selv i det lykkeligste Tilfælde ikke vil være uden svækkende Følger for det hele kommende Liv.

Den Sindstemning, der som oven antydet udvikler sig i det constitutionelle Liv, og som fornemmelig skylder Offenheden sin Tilværelse, er det, som vi i Almindelighed kalde Almeenaand, thi hvad forstaae vi vel andet under denne end den Landsstemning hos alle enkelte Statsborgere (eller hos Fleertallet blandt dem), at de føle Kald til at virke for Almeenvellet, saavel fordi Samvittigheden indskærper det som en af de meest bydende af alle Pligter, og Erfaring og Selvfølelse lærer dem, at en Kraft rører sig i deres Indre, som lover deres Bestræbelser i denne Retning de heldigste Frugter, og at de dernæst følge dette Kald selv med personlige Dpoffrelser. En saadan Almeenaand kan vel aldrig ganske uddøe hos et heelt Folk, men naar den savner sin fornemste Spore, Offenheden (saaledes som en despotisk, ja en blot faderlig Regering oftest fører det med sig), naar den paa den anden Side hæmmes af Frygt for Misbilligelse hos Overmænd, for Misgjendelse hos Ligemænd, for sløv Egegyldighed hos Underordnede, da kan den for længere eller kortere Tid hos en Nation blive uvirksom, ja det kan gaae saavidt, at man af falsk Undseelse skammer sig for at vedkjende sig den, og den Enkelte som skatter dens Værd, maa indslutte den i sin egen Varm, som et Ideal der er ønskelig, men ikke til at realisere. Saadan omtrent var Tilstanden hos os indtil for faa Aar siden, da Offenheden, skjøndt i hoist indskrænkede Sphærer begyndte at røre sig. Almeenaanden vaagne med den.

mod Directionen for Byens Stifts geistlige Enkekaske (Zunzen) (betreffende en Fordring af 1163 Rbd. 62 s. Sølv med Renter). — Nr. 249. Salicath imod Niels Michelsen (for uberettiget Handel) (Liebenberg). — Nr. 496. Schaffer imod Lømmestier Nads Madsen af Roeskilde (for at have bibragt Lømmestier Poulsen et Sabelhug i Hovedet) (Guldborg). — Nr. 26. Grosserer C. F. Utrick (Liebenberg) imod Handelshuset Siedler & Comp. som Mandatarier for Handelshuset Dannenberg & Willmann (Salicath) (see angaaende denne Sag den foregaaende Høiesteretsliste).

— Thorvaldsens i den senere Tid hidkomne Arbejder, der ere bestemte for hans Museum, ere i disse Dage foreløbigen bleven opstillede i Stuetagen i Christiansborg Slot, hvor de formodentlig allerede ville blive gjort tilgængelige for Publikum.

— I Ugen fra den 25de til den 1ste Februar ere heri Staden: Copulerede 13 Par; Fødte 56 (34 Dreng, 22 Piger); Døde 66 (15 Mænd, 24 Dvinder, 15 Dreng, 12 Piger). Altsaa ere 10 flere døde end fødte. — De angivne Dødsarsager ere: Alderdom 10, Betændelsesfeber 8, Blodgang 1, Brystkræmpe 1, Brystsyge 1, Cachexie 1, Dødsød 1, Feber 3, Gigt 1, Hastig død 1, Indvortes Svagbed 2, Kirtelevagbed 2, Kræmpe 6, Kræft 1, Meslinger 1, Nyfødt 2, Slagflod 1, Slimfeber 1, Strubehoste 3, Svindsot 11, Typhusfeber 3, Vand i Hovedet 1, Uangivne Sygdomme 4.

Det kongelige Theater. — De til Opførelse i denne Uge ansatte Stykker ere: I morgen (Mandag) „Mulation“ (første Gang); Tirsdag „Vestergade og Vestergade“; Onsdag „Bedstefader Guerin“ (første Gang) og „Sylphiden“; Torsdag „Bryggeren i Preston“ (første Gang); Fredag „Mulation“; Lørdag „Den sorte Domino“; Søndag Hr. Holts Aftenunderholdning.

✕ Hr. Redacteur!

Universitetsfesten den 28de Januar i Anledning af Frederik den Sjettes Død er i adskillige Blade (see f. Ex. „Dagen“ fra den 29de Januar), bleven omtalt paa en Maade, som om den virkelig svarede til sin Hensigt: at være en festlig Sammenkomst af samtlige Studenter og Universitetslærere for med Taknemlighed at mindes den Konge, som, foruden saamange Fortjenester af Videnskaberne, har, ved Opførelsen af den smukke og imponerende Universitetsbygning, muliggjort saadanne høitidelige og betydningsfulde Forsamlinger. Da nu Indsenderen og alle de ved Festen tilstedeværende Studenter, som han har talt med, ikke kunne indrømme, at der passende var sørget for de Studerendes Placering ved nævnte Leilighed, men derimod vel, at Opmærksomheden ved Uddelingen af Cantaten stod i den fuldkomne Harmoni med den ved Arrangementet af Plads-Anvisningen — hvorom „Dagens“ ærede Redacteur er af en anden Mening — turde det maaskee ikke være upassende, for en anden Gangs Skyld, at udtale sin Indignation over Vedkommendes Mangel paa Hensyn til dem, hvis Nærvarrelse fornemmelig giver en Universitetsfest dens Betydning.

Naar det da er factisk, at de Studerende ved bemeldte Leilighed deels vare sammenstavede i to ved hver Ende af Salen

afpalliserede Rum, deels sadde næsten oven paa hinanden oppe i Galleriet, ligervilts omtrent som naar man i Theatret, fra Galleriets proppfulde Loger, seer det ene Hoved dukke op over det andet; naar det er sandsynligt, at det er gaaet Mange som Indsenderen, der uvilkaarligen kom til at tænke paa sin Skoletid og hvorledes Disciplene ved den aarlige Hovedexamens-Fest med megen Ærbødighed hilste paa Byens Honoraires, hvis Tilstedeværelse ved Oplæsningen af Charaktererne var en Opmuntring for de Flittige og en Gru for de Doyne, og troede sig ligesom ved et Trylleflag henseet i den gamle Latinskole igjen; naar fremdeles glimrende Uniformer og Ordener m. v. aldeles overstraalede de bestedne sorte Kjoler, synes den saakaldte Universitetsfest sandelig ikke skiftet til at fremkalde de Høiester hos de Studerende, som man ved en sand Studenterfest i en saadan Anledning turde vente at ville besøge dem.

I Tillid til, at De, Hr. Redacteur — uagtet der i „Fædrelandet“ Nr. 44 opmuntres til, med „al Resignation at fortroste sig til, at en værdigere og betydningsfuldere Opfattelse af alle Forholdene stedse mere vil trænge igjennem, og da ogsaa i den ydre Fremtræden banlyse flige Reminiscenser fra en svunden Tid“, en Resignation, som upaatvivlelig ene og alene har bevirket, at der ikke fejredes en Universitetsfest uden Studenter *) — i Tillid til, at De alligevel billigere offenkjenlig at protestere imod „Dagens“ udtalte Mening, „at der passende var sørget for de Studerende“ ved oftomtalte Leilighed, opfordres De herved ærbødigt til at give nærværende, vistnok upartiske, Fremstilling af Sagen Plads i Deres Blad. 28.

*) Det er nemlig en bekendt Sag, at mange Studenter, fordi de ansaae det uærdigt, slet ikke indsendte Begjæringsbødder til den skæbnesvangre Lodtrækning, ligesom de 700 Billeter, der skulde være disponible for Studenter, langtfra ikke alle kom saadanne tilgode, idet, formedelt en mindre circumspicient Control, et ikke ubetydeligt Antal deels faldt i Hænderne paa ældre, ja alderstegne Embedsmænd, der bestedent betegnede sig som Candidater fra et eller andet Aar, deels paa aldeles Uvedkommende, der opgave Navne paa fraværende Studenter og Candidater.

Morskabs-Theatret paa Vesterbro. — I morgen (Mandag) opføres af Brødrene Price: „Pierrots Død og Gjensødsel.“

Vesterbroes nye Theater. — Af Brødrene Tournaire's Konfiderelskab opføres i morgen (Mandag): Frederik III eller Kjøbenhavns Belæring (første Gang).

Rettelser. Kjøbenhavnsposten Nr. 30, i Lector Willkna's Brev til Hr. Rammerraad Drewsen: Side 120 Sp. 1 Lin. 14 f. n. Hedstorf I. Heelstorf; S. 120 Sp. 1 Lin. 1 f. n. kyndige I. nogle kyndige.

Redigeret af J. P. Grüne. Udgtvet af A. P. Lungé.

Færdig fra Trykkeriet Søndag Eftermiddag Kl. 7.

Redactoren boer i Pilestræde Nr. 83, 1ste Sal, og træffes i Regelen hjemme om Formiddagen indtil henimod Kl. 11.

For dette Blad tegner man sig heri Staden paa Hjørnet af Adel- og Gøtthersgade Nr. 8 i Stuen, og i Provindserne paa alle kongelige Postcontoirer; Prisen er kvartaliter 2 Rbd. 48 s. for indenbyes, og 3 Rbd. 8 s. for udenbyes Abonnenter.

Trykt med Hartigpresse i det Brønnichske Bogtrykkeri.

Thorvaldsens Museums
Smaatryk-Samling 1840